

Dosarul nr. 3ra-553/2023
2-22057546-01-3ra-25052023

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Chișca-Doneva împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea actelor administrative individual defavorabile,

împotriva hotărârii din 27 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă acțiunea depusă de Tamara Chișca-Doneva,

c o n s t a t ă:

La 22 aprilie 2022, Tamara Chișca-Doneva a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.48/4 din 29 martie 2022 „Cu privire la sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție” (f.d.2-12, vol.I).

La 13 mai 2022, Tamara Chișca-Doneva a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.81/6 din 15 aprilie 2022 „Cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător” (f.d.2-13, vol.II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iunie 2022 a fost conexat într-un singur proces, cauza de contencios administrativ nr.3-181/22 la acțiunea înaintată de Tamara Chișca-Doneva împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.81/6 din 15 aprilie 2022 „Cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător”, la cauza de contencios administrativ nr.3-154/22 la acțiunea înaintată de Tamara Chișca-Doneva împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.48/4 din 29 martie 2022 „Cu privire la sesizarea Procurorului General

interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție”, atribuindu-i-se numărul unic 3-154/22 (f.d.55-57, vol.I).

La 04 iulie 2022, Tamara Chișca-Doneva a depus la Curtea de Apel Chișinău o acțiune concretizată (f.d.73-84, 109, vol.I).

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 04 iulie 2022 a fost atras în proces în calitate de terț - Procuratura Generală (f.d.109, vol.I).

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, are calitatea de magistrat din anul 1987, fiind aleasă în funcție de judecător la Alegerile locale generale din 20 iunie 1987 în Judecătoria raională Hîncești. În anul 1995 a fost transferată la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău. În anul 1996 a fost numită în funcția de judecător la Curtea de Apel a Republicii Moldova. Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 255-XV din 20 iunie 2003, a fost numită judecător la Curtea Supremă de Justiție. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2284-111 din 25 martie 2005, i-a fost conferit Gradul superior de calificare al judecătorului.

Reclamanta este decorată cu diplomele de onoare a Consiliului Superior al Magistraturii, Parlamentului Republicii Moldova și cu distincție de stat a Republicii Moldova „Gloria Muncii”.

Prin hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 616/30 din 9 octombrie 2012 și nr. 841/37 din 19 decembrie 2017, i-au fost conferite titluri onorifice „Veteran al sistemului judecătoresc” și „Decan al autorității judecătorești”.

Prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 30 din 12 martie 2021, a fost numită în funcția de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție, președinte al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ pe un termen de 4 ani.

În activitatea de judecător din anul 1987 până în prezent în privința sa nu au fost aplicate sancțiuni disciplinare ori alte măsuri de constrângere.

La 29 martie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a emis hotărârea (dispozitiv) nr. 48/4 „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție” prin care a hotărât:

1.Se admite sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție.

Se eliberează acordul pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție pentru bănuiala săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 330² alin. (2) din Cod penal.

Ulterior, la data de 15 aprilie 2022, Consiliul Superior al Magistraturii a emis hotărârea nr. 81 /6 „Cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător” prin care a decis: judecătorul Tamara Chișca-Doneva, vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție, președinte al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 330² alin.(2) din Codul penal al Republicii Moldova, se suspendă din funcția administrativă, până la adoptarea hotărârii definitive pe cauza dată.

A menționat că, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție” și hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 „Cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător” contravine principiului constituțional prevăzut la art. 116 al Constituției, care prevede că, judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili.

Prin urmare, hotărârile prin care Consiliul Superior al Magistraturii își expune acordul pentru pornirea urmăririi, efectuarea acțiunilor și aplicare a măsurilor de reținere, de aducere silită, de arestare sau de percheziție a judecătorului trebuie să fie proporționale, legale și motivate.

Hotărârea nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 este ilegală, deoarece contravine prevederilor normelor de drept material, și anume: contravine prevederilor art. 16 alin. (5¹) din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514-XIII din 06 iulie 1995, art. 91 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 789 din 26 martie 1996, art. 24 al Legii cu privire la statutul judecătorului, astfel, prevede posibilitatea suspendării din funcție de judecător a unui judecător, însă nu prevede posibilitatea suspendării judecătorului din funcția administrativă.

A susținut că hotărârile contestate ale Consiliului Superior al Magistraturii constituie o ingerință în drepturile reclamantei în calitate de judecător, în special, în garanția inviolabilității și inamovibilității acestuia.

A menționat că la emiterea hotărârilor contestate a fost încălcat și art. 14 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului care prevede că judecătorii au dreptul să beneficieze de drepturile și libertățile consacrate de Constituția și legislația Republicii Moldova.

Conform art. 21 Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Astfel, legea permite o anumită ingerință în drepturile persoanelor în cazurile și condițiile stabilite de lege, însă ingerința în aceste drepturi trebuie să fie proporțională.

Principiul proporționalității este un element organic al statului de drept, în cele din urmă, principiul proporționalității se referă la faptul că, măsurile de ingerință în drepturile persoanei ar trebui folosite cu atenție și numai atunci când este cu adevărat urgent, deci puterea publică nu ar trebui să intervină în drepturi mai mult decât este necesar.

Astfel, proporționalitatea măsurii previne interdicția excesului. Principiul proporționalității este un mijloc de cântărire. Testul de proporționalitate se realizează pe verticală, iar lipsa unui element eșuează testul și denotă ilegalitatea actului administrativ individual defavorabil. În conformitate cu aceasta, o măsură oficială întreprinsă de

autoritățile publice și instanța de judecată este proporțională dacă: are un scop legitim, este potrivită, necesară și rezonabilă.

Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 și nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 nu conține motivarea scopului, caracterului potrivit, necesar și rezonabil al deciziei luate de suspendarea sa din funcție administrativă. Fiecare măsură autorizată de Consiliul Superior al Magistraturii trebuie să fie motivată din punct de vedere al proporționalității.

În speță, Consiliul Superior al Magistraturii a decis, fără o motivare a necesității intervenirii în cariera judecătorului, dispunerea autorizării percheziției în privința reclamantei și suspendării din funcție de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție, președinte al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.

A menționat că, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 și nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 sunt acte administrative individuale defavorabile ilegale, ce au un puternic substrat politic și reprezintă expresia ingerinței politicului în autogestiunea puterii judecătorești.

Prin urmare, actele administrative defavorabile contestate în acest dosar sunt motivate politic. Emiterea actelor administrative contestate nu au avut drept scop realizarea unor acțiuni conforme cu justiția și statul de drept, ci au avut drept scop obținerea acordului pentru pornirea unei cauze penale, ca mai apoi acest fapt să servească drept motiv pentru înlăturarea reclamantei din funcție pentru o durată nedeterminată.

A comunicat instanței de judecată că numirea reclamantei prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 30 din 12 martie 2021, în funcția de vicepreședinte a Curții Supreme de Justiție, Președinte al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a deranjat anumiți actori politici, care au ieșit cu critici împotriva numirii reclamantei în această funcție.

Deși, numirea reclamantei în această funcție s-a efectuat pe baza principiului meritocrației și conform procedurilor prevăzute de legislație, o parte din liderii politici au preluat subiectul numirii și aflării reclamantei în funcție administrativă a Curții Supreme de Justiție ca instrument de luptă politică cu alte forțe politice. Cu toate acestea, reclamanta nu a avut nici o legătură cu luptele politice, iar numirea ei a fost un act firesc de auto-administrare judecătorească.

În pofida faptului că numirea reclamantei în funcție administrativă la Curtea Supremă de Justiție, a avut un caracter tehnico-juridic, în Parlamentul Republicii Moldova reprezentanții forțelor politice care acum sunt la guvernare, au avut o aversiune puternică față de numirea reclamantei în funcție.

Astfel, actualul ministru al justiției, Sergiu Litvinenco, care la data numirii reclamantei în funcție, era deputat în Parlament, a folosit acest subiect în scopuri politice și i-a acuzat pe unii deputați de „împărțală a judecătorilor” și a cerut încă la începutul ședinței Parlamentului ca subiectul să fie exclus de pe ordinea de zi. Apoi, decizia de numire a reclamantei în funcție a fost criticată dur de către actualul ministru al justiției și membru de drept în Consiliul Superior al Magistraturii, Sergiu Litvinenco.

Mai mult, la acea dată actualul ministru al justiției, a declarat că „Iată că în loc de tragerea la răspundere penală, asistăm la promovarea doamnei Tamara Chișca-Doneva în funcția de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție”. Aceste declarații erau făcute în condițiile în care, reclamanta nu a comis și nici anterior nu săvârși-se careva acte ilegale.

Totodată, la data numirii reclamantei în funcția de vicepreședinte a Curții Supreme de Justiție, deputații care făceau parte din partidul care acum este la guvernare în Republica Moldova, au părăsit ședința Legislativului.

Evident că, în condițiile în care din start s-au opus numirii reclamantei în funcție și aveau o atitudine ostilă față de aceasta, atitudine dictată de scopuri politice, străine intereselor justiției, reprezentanții politici ai actualei guvernări, atunci când au obținut guvernarea, au pus presiune pe instituțiile statului pentru a înlătura reclamanta din funcție.

A menționat că, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 și nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 au fost emise prin utilizarea arbitrării a dreptului discreționar al Consiliului Superior al Magistraturii, contrar prevederilor art. art. 16, 137, 225 alin. (1) Codul administrativ.

După cum se afirmă în jurisprudență exercitarea dreptului discreționar este o instituție juridică compusă din două elemente, adică parcurge un drum legal unic care trece prin două moduri diferite. Primul este marcat de conjuncția „dacă”. Astfel, autorității publice i se poate da discreție pentru a decide indiferent „dacă” ar trebui să acționeze sau nu într-un caz specific. Al doilea element este marcat de „selecția măsurii”. La discreția autorității publice, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz separat. Prin urmare, autoritatea publică are posibilitatea de a alege o măsură.

Conform art. 118 alin (1) propoziția a 3-a din Codul administrativ, din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Codul administrativ recunoaște categoria actului administrativ individual și prescrie condițiile în care trebuie exercitată discreția când un act administrativ este emis în baza dreptului discreționar.

La caz, pârâtul a ales în mod discreționar să aplice prevederile art. 24 al Legii cu privire la statutul judecătorului care prevede posibilitatea suspendării din funcție de judecător a unui judecător, însă nu prevede posibilitatea suspendării judecătorului din funcția administrativă și contravine art. 16 alin. (5¹) din Legea privind organizarea judecătorească.

Totodată, a ales în mod discreționar să aplice prevederile art.15 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, care au un caracter general, nu coroborează deloc cu prevederile art. 16 alin. (5¹) din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514-XIII din 06 iulie 1995 și care nu sînt aplicabile raporturilor administrative la care a participat în calitate de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție și președinte al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.

A susținut că, Consiliul Superior al Magistraturii urma să acționeze și în conformitate cu prevederile art. 85 alin. (3) și 92 din Codul administrativ, care prevăd că, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Autoritatea publică ia în considerare toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

Consiliul Superior al Magistraturii nu a stabilit din oficiu toate aspectele de fapt ale cazului, a emis hotărârile contestate în grabă și doar a preluat acele afirmate de Procurorul general interimar, din care considerente, în substanță a emis un act administrativ individual defavorabil ilegal.

Din textul art. 19 alin. (4) - (5) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995 rezultă că, Consiliul Superior al Magistraturii deține un drept discreționar la emiterea actului administrativ individual privind darea acordului la pornirea urmăririi penale, reținerii, aducerii silite, arestării sau percheziției judecătorului.

Conform dreptului discreționar, autoritatea publică are o marjă de apreciere și trebuie să includă propriile considerente de oportunitate în decizia sa, iar discreția nu oferă autorității publice o mână liberă în sine. Autoritatea publică trebuie să-și exercite întotdeauna discreția, așa cum este prevăzută de legiuitor.

Dreptul discreționar stabilit de lege nu stabilește doar o singură consecință juridică faptelor, ci lasă în sarcina autorității publice să aleagă consecințele legale, asigurând în acest mod flexibilitatea acțiunilor cerute de normele dreptului material care constituie temeiul actului administrativ individual.

Utilizarea dreptului discreționar este supusă unor condiții stricte conform art. 137 alin. (1) Codul administrativ, autorității publice îi se acordă un spațiu de acțiune numai în determinarea consecințelor legale care trebuie atinse atunci când le stabilește legiuitorul.

Totodată, scopul acordării discreției conform art. 16 alin. (1) din Codul administrativ este de a permite autorității publice să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru normativ, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract și circumstanțele reale al cazului.

Emiterea acordului de către Consiliul Superior al Magistraturii conform art. 19 alin. (4) și (5) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995 trebuie să fie rezultatul unei ample analize, cu punerea în balanță a oricărui argument și cu participarea obligatorie a persoanelor implicate, în caz contrar, independența judecătorului, inviolabilitatea acestuia și separația puterilor în stat rămân la nivelul de drepturi teoretice și iluzorii.

Ingerința în dreptul la inviolabilitate a judecătorului a fost efectuată și cu încălcarea principiului securității juridice. Conform art. 30 alin. (2) din Codul administrativ, autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile

juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În aceeași ordine de idei, încălcările menționate probează caracterul incert al actului administrativ individual defavorabil. Conform art. 119 alin. (1) din Codul administrativ conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. Caracterul cert, trebuie să denote raționamentul actului administrativ individual emis, încât dispozitivul să fie rezultatul unui raționament juridic consecutiv, proporțional și previzibil.

Consiliul Superior al Magistraturii la emiterea hotărârilor contestate a încălcat principiul cercetării din oficiu potrivit art. 22, 85 și 87 din Codul administrativ.

La caz, Consiliul Superior al Magistraturii doar a preluat unilateral afirmațiile din demersul procurorului și în lipsa unei analize din oficiu a eliberat acordul pentru efectuarea perchiziției.

Consiliul Superior al Magistraturii urma să analizeze efectiv semnul „depășirii substanțiale a mijloacelor dobândite”, inclusiv să asculte argumentele participantului la procedura administrativă în conformitate cu prevederile art. 32 și 94 din Codul administrativ.

Mai mult, Consiliul Superior al Magistraturii în temeiul acelorași obligații de cercetare a stării de fapt din oficiu urma să stabilească prin analiza efectivă a faptelor dacă există o bănuială rezonabilă privind existența semnelui „constatarea în baza probelor, că acestea nu aveau cum să fie obținute licit”, adică obținerea averilor prin acțiuni ilegale, ce rezultă din folosirea funcției de judecător și vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție.

Potrivit principiului cercetării din oficiu, o autoritate este obligată să investigheze faptele pe care urmează să se întemeieze o decizie din oficiu, adică fără cererea unei persoane sau independent de aceasta.

În procedurile administrative și judiciare relevante, există un interes public deosebit în stabilirea completă și „corectă” a faptelor care trebuie evaluate și a deciziei care trebuie luată. Procesul administrativ nu servește doar protecției juridice subiective a reclamantului, ci este întotdeauna o procedură de obiecție juridică obiectivă, fapt ce rezultă din principiul separației puterilor în stat.

În cadrul cercetării oficiale, autoritatea sau instanța de judecată stabilește tipul și amploarea cercetării și nu este ținută de susținerile și cererile de probe ale părților implicate. Trebuie luate în considerare toate circumstanțele care sunt semnificative pentru cazul individual, inclusiv cele care sunt favorabile părților implicate (art. 32 alin. (2), 92, 94 Codul administrativ).

Principiul cercetării din oficiu obligă autoritatea publică, dar și instanța de judecată să întreprindă toate investigațiile care sunt utile pentru clarificarea faptelor în cadrul discreției cuvenite.

Totodată, există obligația de a furniza informații și de a investiga în măsura în care afirmațiile părților implicate și faptele cauzei ca atare dau motive pentru aceasta după o examinare atentă. Investigațiile urmează să fie încheiate numai atunci când un rezultat relevant care influențează decizia nu se mai poate aștepta din investigațiile ulterioare.

Consecința acestei obligații de clarificare cuprinzătoare a faptelor este și o obligație de a coopera din partea celor implicați care sunt cel mai bine familiarizați cu faptele în cauză și care, prin urmare, sunt cei mai în măsură să furnizeze informații despre acestea.

Această a fost practic imposibil de realizat prin exercitarea unei acțiuni administrative arbitrare și nedemocratice din partea Consiliului Superior al Magistraturii, care a exclus definitiv participarea sa la procedura administrativă care nici nu a verificat care probe stau la baza acestui demers.

Încălcarea obligației de cercetare oficială, adică investigarea insuficientă a faptelor, constituie un viciu de procedură, iar pe cale de consecință, eșuează legalitatea actului administrativ individual defavorabil, fapt care s-a înregistrat și în prezenta speță.

Prin acest viciu de procedură, s-a realizat o ingerință nejustificată în dreptul la independență sa ca judecător, astfel, fiind grav afectată inamovibilitatea sa în calitatea de judecător și vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție.

A reiterat că, Consiliul Superior al Magistraturii doar formal a studiat demersul Procurorului general interimar cu privire la eliberarea acordului, astfel, realizând mai mult o activitate de secretariat pentru a justifica formal acțiunea de percheziție în privința sa ca judecător și vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție.

Un alt temei de anulare a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 și nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 este faptul că nu sunt motivate, iar aceasta contravine art.118 alin. (1), alin. (2) și alin. (3) din Codul administrativ.

La caz, lipsa unei motivări adecvate echivalează cu lipsa motivării. Asta deoarece motivarea este operațiunea administrativă prin care raționamentele avute în vedere de autoritate trebuie să fie înțelese de public și de subiecții cărora actul administrativ se adresează.

Prin desconsiderarea acestor reguli elementare și a prevederilor legale, în hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 s-a reținut că, în condițiile unui proces penal intentat (artificial n.n.) judecătorului Tamara Chișca-Doneva, exercitarea în continuare a funcției administrative ar putea aduce atingere prestigiului justiției.

Alte argumente și motive, despre cum poate fi înțeleasă această prezumție a autorității nu se regăsesc în hotărârile contestate, iar aceasta contravine art. 118 alin. (1), alin. (2) și alin. (3) din Codul administrativ.

Conform Hotărârii Curții Constituționale din 02 iulie 2013 privind controlul constituționalității unor prevederi ale Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit căreia: a) examinarea în drept a hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii înseamnă verificarea deplină a respectării tuturor garanțiilor procedurale prevăzute de art.6 Convenția Europeană pentru Drepturile Omului; b) Procurorul General urmează să probeze și să argumenteze existența condițiilor și circumstanțelor dispunerii pornirii urmăririi penale, reținerii, arestării sau percheziționării judecătorului, iar Consiliul are obligația să motiveze hotărârea fără a se limita la formulări generale și abstracte.

Astfel, hotărârea nr. 48/4 din 29 martie 2022 nu face față standardului consacrat de jurisprudența constituțională, fiind lovită de nulitate, întrucât vizează darea formală a acordului, fără a fi verificate condițiile și circumstanțe prevăzute de Codul de procedură penală. La caz, hotărârea contestată în detrimentul prevederilor legale nu reflectă motive, aprecieri și concluzii.

Totodată, din conținutul hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 rezultă că pârâțul s-a bazat, atât pe motivare, cât și dispozitivul hotărârii emise pe calitatea de învinuit atribuită reclamantei, pe care ultima nu a avut-o niciodată.

În aceeași ordine de idei, încălcările menționate probează caracterul incert al actului administrativ individual defavorabil. Conform art. 119 alin. (1) din Codul administrativ conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. Caracterul cert, trebuie să denote raționamentul actului administrativ individual emis, încât dispozitivul să fie rezultatul unei raționament juridic consecutiv, proporțional și previzibil.

Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 și nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 sunt ilegale, deoarece mai contravin și art. 32 alin. (2) și art. 94 din Codul administrativ (dreptul de a participa și dreptul de a fi audiat în procedura administrativă) și art. 15 alin. (3) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, care prevede că, la ședințele Consiliului Superior al Magistraturii se citează în mod obligatoriu persoanele a căror problemă se examinează.

Cu referire la hotărârea nr. 48/4 din 29 martie 2022, și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii care prevede că, la ședința Consiliului Superior al Magistraturii se citează în mod obligatoriu. Această normă imperativă a fost încălcată de Consiliul Superior al Magistraturii.

Astfel, a considerat reclamanta că a fost lipsită, inclusiv de dreptul de a recuza pe Ministrul Justiției, Sergiu Litvinenco, pe motivul că există împrejurări ce ar trezi îndoieli privind obiectivitatea lui, care până la numirea sa în calitate de Ministrul Justiției s-a expus în public despre reclamantă, care după părerea lui, urmează fi eliminată din sistemul judecătoresc și atrasă la răspunderea penală.

A menționat că, Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nu exceptează cazurile de necitare și neparticipare a persoanelor interesate la ședințele Consiliului.

Această practică vicioasă creată de actuala componență a Consiliului Superior al Magistraturii încalcă grav dreptul judecătorilor, în cazul dat a judecătorului Tamara Chișca-Doneva la un proces echitabil, la dreptul de a se expune asupra problemei abordate la ședința Consiliului Superior al Magistraturii.

Astfel, a fost lipsită de dreptul de a recuza Ministrul Justiției, Sergiu Litvinenco, pe motive că sunt împrejurări ce trezesc îndoieli privind obiectivitatea lui care exclud participarea Ministrului. Cum a fost menționat în acțiunile inițiale reclamanta nu a fost citată referitor la ședințele Consiliului Superior al Magistraturii, iar datorită faptului neparticipării la ședințe, a fost lipsită de dreptul de recuzare a membrului Consiliului Superior al Magistraturii, Sergiu Litvinenco, ce denotă încălcarea art. 52 din Codul administrativ care prevede că, reclamanta deține dreptul la recuzarea membrilor

organului colegial. Același drept este stabilit în art.18 al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

A considerat reclamanta că, în astfel de împrejurări Ministrul Justiției, Sergiu Litvinenco, conform art. 19 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii era obligat să declare autorecuzare, însă încălcând procedură stabilită de lege a participat la ședința Consiliului Superior al Magistraturii și a votat pentru adoptarea hotărârii contestate.

Consiliul Superior al Magistraturii în calitate de autoritate publică competentă prin acțiunile sale în cadrul procedurii administrative a încălcat prevederile art. 32 din Codul administrativ.

Potrivit Codului administrativ, procedura administrativă se structurează astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuția unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar și ușor de înțeles, acțiunile care trebuie întreprinse. În condițiile legii, autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Cu referire la hotărârea nr. 81/6 din 15 aprilie 2022, pe parcursul procedurii administrative intentate din oficiu de Consiliul Superior al Magistraturii (luând act de informația Președintelui interimar al CSM), reclamanta nu a fost înștiințată despre inițierea procedurii administrative care viza aplicarea măsurii de suspendare din funcție administrativă și nu a fost citată pentru a-și realiza dreptul de a fi audiată în legătură cu faptele și circumstanțele relevante, înainte de emiterea actului administrativ individual defavorabil, ori pentru a prezenta careva probe în suportul poziției sale.

Încălcarea normelor de procedură administrativă a generat încălcarea unuia din cele mai elementare garanții procedurale, dreptul de a fi ascultat asupra faptelor care au fost invocate de Procurorul general interimar în sesizarea adresată Consiliului Superior al Magistraturii.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art.70 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanții despre aceasta în decursul unui termen rezonabil. Dacă inițiază o procedură administrativă la cerere și la procedură participă și alte persoane, autoritatea publică îi informează în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura inițiată.

Suplimentar, în conformitate cu prevederile art.94 alin.(1) din Codul administrativ, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. (2) Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

La caz, pârâtul a făcut trimitere la prevederile art. 95 alin. (2) din Codul administrativ (cazul emiterii unui act de urgență) pentru a elucida obligația sa imperativă de citare la ședința unde se examina suspendarea reclamantei din funcție. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 și nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 sunt ilegale, deoarece a fost încălcată procedura de examinare, adoptare și depășită competența la emiterea hotărârii contestate.

Consiliul Superior al Magistraturii a acționat fără cvorum, în sensul dat, art. 133 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, cvorumul reprezintă numărul minim necesar de membri prevăzut de lege pentru întrunirea valabilă a unui organ colegial sau emiterea unui act administrativ individual. Aliniatul 2 al art. 133 din Codul administrativ confirmă regula din aliniatul (1), prin sintagma „cu excepția cazurilor în care legea prevede altfel.

Așadar, Legea nr.947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii prevede altfel, în următoarele condiții.

În primul rând, art. 15 alin. (2) din Legea nr.947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii prevede că ședința Consiliului Superior al Magistraturii este deliberativă dacă la ea participă cel puțin două treimi din membrii lui.

Cu referire la cele sus expuse, în astfel de împrejurări, Ministrul Justiției, Sergiu Litvinenco, conform art. 19 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii era obligat să declare autorecuzare, însă încălcând procedură stabilită de lege a participat la ședința Consiliului Superior al Magistraturii și a votat pentru adoptarea hotărârii contestate din 29 martie 2022.

Atunci cvorumul ședinței din data de 29 martie 2022 nu avea să reprezinte numărul minim necesar de membri prevăzut de Lege pentru întrunirea valabilă a unui organ colegial sau emiterea unui act administrativ individual, încălcarea procedurală în cauză în continuare a dus la încălcarea de cvorum și majoritatea.

Astfel, la calcularea cvorumului pentru examinarea chestiunii „Cu privire la sesizarea Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezitiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție”, Ministrul Justiției Sergiu Litvinenco nu a avut drept de vot, respectiv cu prezența doar a 7 membri, ce au avut drept de vot pe această chestiune, ședința nu a fost deliberativă. (2/3 din 12 = 8 membri cu drept de vot).

În al doilea rând, art. 24 alin. (1) din Legea nr.947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii prevede că, la adoptarea hotărârilor cu privire la cariera judecătorilor, răspunderea disciplinară a acestora, sancționarea și eliberarea din funcție a judecătorilor, membrii de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii participă fără drept de vot.

Prin noțiunea „participă fără drept de vot” se are în vedere prezența acestora la ședințele Consiliului Superior al Magistraturii, însă fără careva consecințe juridice pentru cvorum și majoritate. Cvorumul condiționează majoritatea. Lipsa cvorumului exclude posibilitatea declanșării majorității. Or, emiterea actului administrativ individual de autoritățile publice cu conducere colegială se realizează prin anumite particularități procedurale. De aceea art. 132 alin. (2) din Codul administrativ prevede expres că „conducerea colegială a unei autorități publice adoptă decizii prin vot”. Textul „adoptă decizii prin vot” structurează în sine cvorumul și majoritatea, categorii juridice reglementate în art. 133-136 din Codul administrativ.

Cu referire la hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 81/6 din 15 aprilie 2022, această a fost luată cu 7 voturi ale membrilor prezenți (5 pro și 2 împotriva), ce demonstrează caracterul nedeliberativ al ședinței organului colegial.

În favoarea acestei poziții vin și concluziile Curții Constituționale reflectate în pct. 34-35, 81-83 din Hotărârea nr. 9 din 07 aprilie 2022 pentru controlul constituționalității Legii nr.26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (sesizarea nr.43a/2022).

Astfel, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 a fost adoptată în lipsa competenței, în lipsă de cvorum, cu încălcarea procedurii stabilite, ce atrage nulitatea acesteia.

La o altă încălcare menționează că, după cum denotă procesele-verbale a ședințelor din 29 martie 2022 și din 15 aprilie 2022 publicate pe pagina oficială a Consiliului Superior al Magistraturii, ședința (ordinară) din 29 martie 2022 a fost convocată anterior cu ordinea de zi publicată „Referitor la cererile unor judecători de numire în funcție până la atingerea plafonului de vîrstă”, însă la acea data a fost clară necesitatea amânării examinării acestei chestiuni, deoarece de către dl Vasile Bolea, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, a fost depusă la 22 martie 2022, la Curtea Constituțională sesizarea pentru controlul constituționalității Legii nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

În asemenea mod, la data de 29 martie 2022, la ora 09.25, Președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, Dorel Musteață, a propus includerea în Agenda ședinței și examinarea Sesizării Procurorului general interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchizițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție.

Evident că, de fapt a fost convocată și a avut loc o ședință extraordinară, problema ce viza vicepreședintele Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva a fost introdusă în ordinea de zi la începutul ședinței în mod secret.

Cu referire la ședința Consiliului Superior al Magistraturii din 15 aprilie 2022 conform procesului-verbal publicat, a avut loc o ședință extraordinară, care viza, printre altele, suspendarea din funcție a vicepreședintelui Curții Supreme de Justiție, Tamara Chișca-Doneva, la sesizarea Președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, Dorel Musteață. Chestiunea dată nu a fost inclusă în ordinea de zi a ședinței din 15 aprilie 2022, fapt confirmat prin Agenda (cu 12 chestiuni) și Agenda supliment (cu 3 chestiuni). După cum rezultă din procesul-verbal al ședinței din 15 aprilie 2022 publicat pe pagina oficială a Consiliului Superior al Magistraturii, chestiunea „Cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător” nu a fost inclusă în agendă și a fost înaintată spre examinare de către Președintele interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, Dorel Musteață.

Din analiza art.16 al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, rezultă că regulile referitor la convocarea ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii sunt valabile și imperative în toate cazurile, excepția constituie doar condițiile de aducere la cunoștință a membrilor organului colegial datei, orei și locului ședinței, ordinii de zi, proiectelor hotărârilor ce urmează a fi adoptate și materialelor justificative ale acestora cel mai târziu cu 3 zile înainte de ședință.

Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 și nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 sunt ilegale, deoarece contravin și garanțiilor constituționale de care reclamanta beneficiază în calitatea de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție, președinte al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție.

Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii contestate în pricină, reprezintă acte administrative individuale, defavorabile, ilegale, arbitrare și contrare principiilor de organizare judiciară: principiul independenței puterii judecătorești și a judecătorului, inamovibilității, legalității.

Mai mult ca atât, aceste măsuri luate în privința reclamantei, la caz, contravin principiului independenței judecătorului, ca purtător al puterii judecătorești, care-și exercită atribuțiile exclusiv în baza legii, asigurat prin: a) procedura de înfăptuire a justiției; b) procedeul de numire, suspendare, demisie și eliberare din funcție; c) declararea inviolabilității și inamovibilității lui; d) secretul deliberărilor și interzicerea de a cere divulgarea lui; e) stabilirea răspunderii pentru lipsa de stimă față de judecată, judecători și pentru imixtiune în judecarea cauzei; f) alocarea resurselor adecvate pentru funcționarea sistemului judiciar, crearea de condiții organizatorice și tehnice favorabile activității instanțelor judecătorești; g) asigurarea materială și socială a judecătorului; h) alte măsuri, prevăzute de lege.

La caz o decizie privind cariera unui judecător de nivelul Curții Supreme de Justiție a fost adoptată netransparent și neobiectiv. La fel, odată cu incertitudinea administrativă și abuzurile de drept, s-a adus atingere gravă principiului preeminenței dreptului, care impune că orice imixtiune a autorităților în dreptul individului, pe care Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (Convenția) le protejează, să fie supusă unui control riguros.

A solicitat reclamanta Tamara Chișca-Doneva anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.48/4 din 29 martie 2022 „Cu privire la sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție” și a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr.81/6 din 15 aprilie 2022 „Cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător” ca fiind ilegale și emise contrar legii.

Prin hotărârea din 27 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă acțiunea depusă de Tamara Chișca-Doneva. A fost anulată hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.48/4 din 29 martie 2022 „Cu privire la sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție” și hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.81/6 din 15 aprilie 2022 „Cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător”.

La 01 martie 2023 Consiliul Superior al Magistraturii a depus recurs nemotivat, iar la 07 iunie 2023 a depus recurs motivat împotriva hotărârii din 27 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea integrală a hotărârii primei instanțe (f.d.68, 102-108, vol. III).

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2023, o consideră neîntemeiată, care urmează a fi casată.

Adoptând hotărârea contestată, Curtea de Apel Chișinău a anulat hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 48/4 din 29 martie 2022 „Cu privire la sesizarea Procurorului General interimar, Dumitru Robu, referitor la eliberarea acordului pentru efectuarea perchezițiilor în privința judecătorului Tamara Chișca-Doneva, de la Curtea Supremă de Justiție” și hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.81/6 din 15 aprilie 2022 „Cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător”.

În motivarea concluziei sale instanța de fond a reținut că, participantul la procedura administrativă Tamara Chișca-Doneva nu a fost notificată despre demersul înaintat de Procurorul General interimar, precum și nu a notificat-o nici despre procedura administrativă intentată în baza acestui demers, astfel a fost afectată legalitatea desfășurării procedurii administrative”.

A considerat concluzia expusă ca fiind una greșită, bazată, pe interpretarea eronată a normelor de drept și fără a lua în considerare pe deplin toate circumstanțele cauzei.

Conform art. 23 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947- XIII din 19 iulie 1996, propunerea de pornire a urmăririi penale, de reținere, de aducere silită, de arestare sau de percheziție a judecătorului se examinează de către Consiliul Superior al Magistraturii imediat, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare.

Astfel, caracterul urgent al examinării acestui tip de sesizări, necesită acționarea imediată a autorității publice, iar chestiunea privind înștiințarea despre examinarea sesizării, reprezintă o limitare prevăzută de lege, reieșind din specificul sesizării examinate și necesitatea de soluționare cu celeritate a acestuia.

În acest sens, a remarcat că, sesizările Procurorului General interimar cu privire la efectuarea unor acțiuni de urmărire penală în privința unui judecător, potrivit specificului său, urmează a fi examinate de urgență și prioritar, astfel, omiterea audierii nu poate fi apreciată ca o garanție obstacol. Audierea participantului în privința căruia a fost înaintată sesizarea nu este obligatorie, or, în accepțiunea dispozițiilor art. 87 alin.(1) lit. b) Cod administrativ, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt. În special ea poate să audieze participanți, respectiv Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu are obligația de a audia participanții.

A susținut recurentul că, examinarea sesizărilor Procurorului General interimar cu privire la eliberarea acordului la efectuarea unor acțiuni de urmărire penală, în lipsa persoanelor vizate, reprezintă o limitare proporțională a unei garanții fundamentale de natură să afecteze legalitatea hotărârii prin care s-a eliberat acordul pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală. Or, prezenta judecătorului vizat în sesizare, la ședința CSM în care se examina chestiunea privind limitarea temporară a imunității acestuia în legătura cu existența temeiurilor de pornire a urmăririi penale, este lipsită de temei.

Respectiv nu a fost necesară prezența intimatei în ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a-i solicita opinia sau acordul de a fi percheziționată.

Instanța de fond a ignorat că de fapt prin hotărârea contestată de reclamantă, Consiliul Superior al Magistraturii doar a decis lipsirea temporară de imunitate a

judecătorului vizat în sesizare, competența de a intenta dosarul penal fiind a organului de urmărire penală, iar competența de a decide asupra aplicării/neaplicării măsurilor de reținere, de aducere silită, de arestare sau de percheziție a judecătorului, prin lege fiind atribuită judecătorului de instrucție. Aici urmează de menționat că examinarea acestor chestiuni de către judecătorul de instrucție are loc în lipsa persoanei vizate.

În aceste împrejurări, a considerat că hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.48/4 din 29 martie 2022 este adoptată cu respectarea procedurii legale, iar concluziile instanței de fond sunt eronate și rezultă din interpretarea defectuoasă a normelor de drept pertinente speței.

La fel, a susținut că concluzia instanței de fond precum că hotărârea contestată de reclamantă din 29 martie 2022 urmează a fi anulată pentru faptul că autoritatea publică nu a îndeplinit procedura de emitere a actului administrativ individual și anume cea de motivare este una eronată, bazată pe interpretarea eronată a prevederilor art. 23, 24 din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art. 19 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, art. 31 și 118 din Codul administrativ. Or, partea motivată a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii cuprinde motivarea completă, fiind indicate temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare Consiliul Superior al Magistraturii pentru hotărârea sa, descrierea succintă a procedurii administrative care a stat la baza adoptării hotărârii: investigații, probe, inclusiv punctele de vedere din care a reieșit la exercitarea dreptului discreționar.

A menționat că Consiliul Superior al Magistraturii a respectat modalitatea de votare la adoptarea actului administrativ contestat, și anume, a adoptat hotărârea cu votul majorității membrilor săi, ceea ce presupune votul membrilor Consiliului Superior al Magistraturii în deliberare.

A menționat recurentul că este bazată pe o interpretare eronată a prevederilor legale și concluzia primei instanțe în ceea ce privește faptul că Consiliul la emiterea hotărârii din 29 martie 2022 nu a stabilit din oficiu circumstanțele de fapt ale cazului, fără a examina și alte probe. În acest sens, a menționat că art. 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii stabilește doar procedura de examinare a demersului procurorului general interimar, fără a pune în sarcina Consiliului Superior al Magistraturii și obligația de a raporta aceste condiții și circumstanțe situației examinate, dar și obligația de a le detalia în hotărârea ce va fi adoptată în rezultat.

A invocat că nu este de acord nici cu concluzia instanței de fond precum că, Consiliul Superior al Magistraturii la caz, a aplicat în mod discreționar prevederile art. 15 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la statutul judecătorului, care au un caracter general și care nu coroborează deloc cu prevederile art. 16 alin. (5¹) din Legea privind organizarea judecătorească și care nu sunt aplicabile raporturilor administrative la care reclamanta participă, deoarece din conținutul hotărârii nr. 81/6 din 15 aprilie 2022 cu privire la suspendarea din funcție a unui judecător rezultă că suspendarea din funcție a fost operată în temeiul art.24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, care prevede că, judecătorul poate fi suspendat din funcție, la cerere sau

din oficiu, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, dacă: în privința lui se începe urmărirea penală, până la rămânerea definitivă a hotărârii în cauza respectivă.

La caz, în motivarea deciziei sale, Consiliul a reținut că, aplicarea prevederilor legale cuprinse în art.24 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 544/1995, este necesară în contextul faptei comise care este de natură să aducă atingere gravă prestigiului justiției, măsura suspendării fiind, pe de o parte, temporară, iar, pe de altă parte, fiind justificată de statutul înalt al funcției deținute. Totodată, Consiliul a indicat că, măsura suspendării de drept din funcția administrativă deținută de judecătorul Tamara Chișca-Doneva are ca scop principal protejarea prestigiului profesiei și al funcției exercitate, precum și menținerea încrederii cetățenilor în actul jurisdicțional.

Concomitent, contrar aprecierii instanței de fond, la emiterea hotărârii nr.82/6 din 15 aprilie 2022 Plenul Consiliului a motivat detaliat considerentele din care a rezultat pentru emiterea hotărârii de suspendare inclusiv prin prisma testului de proporționalitate.

Astfel, faptul că Consiliul Superior al Magistraturii nu a dispus suspendarea Tamarei Chișca-Doneva din funcția de judecător nici într-un mod nu lezează drepturile acesteia.

La 08 iunie 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa părților, copia recursului motivat depus de Consiliul Superior al Magistraturii cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d. 109-110, vol. III).

La 10 iulie 2023 Tamara Chișca-Doneva, reprezentată de avocatul Mariana Chitic, a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii ca fiind inadmisibil (f.d. 111-120, vol. III).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1-9 și 11- 16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Respectiv, recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023 și urmează a fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii, în raport cu actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin. (2).

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 27 februarie 2023.

Din conținutul extrasului din poșta electronică cu adresa aparatul@csm.md, care de altfel a fost indicată personal de către Consiliul Superior al Magistraturii, rezultă că, la 28 februarie 2023, ora 10:47, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa Consiliului Superior al Magistraturii pentru notificare dispozitivul hotărârii din 27 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 67, vol. III).

Tot din materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că la 05 mai 2023, ora 16:23, prin intermediul poștei electronice Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa Consiliului Superior al Magistraturii pentru notificare hotărârea motivată din 27 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 75, vol. III).

Conform art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 97 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Conform art. 110¹ alin. (1) din Codul administrativ, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată

prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituie prin introducerea în cutia poștală.

Sub acest aspect Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, recepționarea atât a dispozitivului hotărârii, cât și a hotărârii motivate din 27 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău de către Consiliul Superior al Magistraturii, înlătură orice viciu de necomunicare a acestui act recurentului. Mai mult, pe parcursul judecării cauzei în prima instanță, Curtea de Apel Chișinău, comunicarea cu Consiliul Superior al Magistraturii s-a realizat prin intermediul poștei electronice aparatul@csm.md, iar ultimul obiecții nu au avut. Mai mult, se constată că inclusiv în cererea de recurs motivată împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău a fost indicat adresa pentru corespondență, prin intermediul poștei electronice enunțate.

Coroborând normele legale precitate se constată că, potrivit extrasului din poșta electronică conținut la fila dosarului 75, vol. III se atestă indubitabil că hotărârea motivată din 27 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost notificată participanților la proces, inclusiv Consiliului Superior al Magistraturii, la data de 05 mai 2023.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, termenul de procedură de 30 zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a depune motivarea recursului și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei notificării hotărârii motivate – 06 mai 2023 și a expirat la data de 05 iunie 2023 (zi de luni), inclusiv.

Distinct acestor circumstanțe, Consiliul Superior al Magistraturii nu a depus cerere de recurs motivată în termen de 30 de zile de la notificarea hotărârii Curții de Apel Chișinău prin poșta electronică până la 05 iunie 2023, dar a depus la Curtea Supremă de Justiție recurs motivat abia la 07 iunie 2023 (zi de miercuri), în afara termenului prevăzut de lege.

La aspectul dat completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că de la momentul notificării prin intermediul poștei electronice a hotărârii motivate din 27 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul procedural și a depune recurs motivat în interiorul termenului instituit la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. Or, fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, recurentul trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a motivării recursului, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, cu prezentarea probelor și motivelor întemeiate ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

În speță se constată că recurentul Consiliul Superior al Magistraturii nu a solicitat repunerea în termenul de depunere a cererii de recurs motivate.

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Imperioase speței sunt și dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov contra Ucrainei, conform căroră, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz, Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Consiliul Superior al Magistraturii, ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 65, 230, 245, 246 alin. (1) și (1) lit. e) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Consiliul Superior al Magistraturii se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi